

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПОКАЗНИКІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

І. В. НАРТОВА, Б. В. СІЛІХІН

(Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. Розглянуто необхідність дослідження поняття «фінансова безпека суб'єкта підприємництва». Обґрунтовано необхідність комплексного підходу до оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва, а також удосконалено систему показників для здійснення такої оцінки.

Ключові слова: фінансова безпека суб'єкта підприємництва, стан фінансової безпеки суб'єкта підприємництва, система показників оцінки фінансової безпеки.

Сучасні умови функціонування суб'єктів підприємництва свідчать про значний ступінь невизначеності майбутніх результатів, динамічності, наявності великої кількості внутрішніх і зовнішніх загроз. Як свідчить огляд літературних джерел, різноманітність підходів до трактування поняття «фінансова безпека суб'єкта підприємництва», порушує надзвичайно актуальну проблему – удосконалення методики оцінювання фінансової безпеки суб'єкта підприємництва. Відсутність єдиного підходу до дефініції «фінансова безпека» породжує дискусії серед науковців щодо методики оцінювання фінансової безпеки.

Розв'язанню цієї проблеми присвячено наукові праці багатьох науковців-економістів як теоретиків, так і практиків. Аналіз результатів наукових досліджень показав, що не існує єдиної загально визнаної методики оцінювання фінансової безпеки суб'єкта підприємництва, а система показників, яка б її характеризувала, важко піддається структуризації та є різномірною. Значна кількість показників для оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва, як і методик узагалі, не завжди мають необхідне інформаційне забезпечення. Саме тому питання дослідження фінансової безпеки суб'єкта підприємництва, її комплексної оцінки на основі системи показників набуває особливої актуальності.

Проблемами оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва займалися вітчизняні та зарубіжні науковці, такі як О. Барановський, В. Бурцев, О. Василик, Я. Жаліло, Н. Капустін, О. Новикова, Г. Пастернак-Таранушенко, О. Ареф'єва, І. Бланк, А. Воронкова, С. Ілляшенко, Г. Задорожний, Г. Козаченко, В. Пономарьов, О. Терещенко, В. Шликов, І. Александрова, К. Горячева, Б. Вишнівська, М. Єрмошенко, В. Забродський, Т. Кузенко, Р. Папехін, Н. Подлужна, Л. Покропивний, Г. Савіцька, В. Шликова, серед яких не існує єдиних поглядів щодо здійснення оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва. Проте вже сформувалася певна система оцінювання фінансової безпеки суб'єкта підприємництва, яка характеризується наявністю дискусійних моментів.

Метою дослідження є систематизація та вдосконалення методики оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва відповідно до цілей фінансової стратегії.

Досить часто дефініція «фінансова безпека» ототожнюється з терміном «фінансова платоспроможність» і «фінансова стійкість». Однак сутність фінансової безпеки, як показника захищеності суб'єкта підприємництва від негативних впливів факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, є досить складною.

Фінансова безпека може бути визначена як стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів, що виражена у високих фінансових показниках прибутковості та рентабельності бізнесу, якості управління та використання основних і оборотних активів, структури капіталу, норми виплат за цінними паперами, а також курсової вартості цінних паперів як синтетичного індикатора поточного фінансового становища та перспектив її технологічного та фінансового розвитку [1, с. 101].

Зміст фінансової безпеки суб'єкта підприємства полягає в його здатності самостійно розробляти та здійснювати фінансову стратегію відповідно до цілей загальної стратегії в умовах невизначеного та конкурентного середовища. Головна умова фінансової безпеки суб'єкта підприємства – здатність протистояти існуючим небезпекам і загрозам, а також тим, що виникають і намагаються завдати фінансових збитків суб'єктам підприємства або небажано змінити структуру капіталу і примусово ліквідувати підприємство. Для реалізації цієї умови необхідно постійно дбати про належну фінансову стійкість, рівновагу, забезпечувати достатню фінансову незалежність і гнучкість в прийнятті фінансових рішень суб'єктом підприємства [11].

Функціонування суб'єкта підприємства в умовах невизначеності та ризику посилює загрозу його фінансовій безпеці. Усі джерела загроз фінансової безпеки суб'єкта підприємства можна поділити на дві групи: об'єктивні та суб'єктивні. Об'єктивні загрози зумовлені змінами економічних механізмів, насамперед фінансових відносин у міжнародних і міждержавних угодах, діями окремих держав, змінами економічних і фінансових механізмів у державі, природними явищами. Суб'єктивні – мають внутрішнє та зовнішнє походження. Зовнішні суб'єктивні чинники фінансової безпеки можуть бути пов'язані зі спекуляціями цінними паперами, агресивним придбанням акцій конкурентами, ціновою конкуренцією суперників, шахрайством із боку окремих суб'єктів підприємницької діяльності. Внутрішні суб'єктивні чинники виникають унаслідок недостатньо ефективної діяльності

менеджерів фінансово-економічних служб і служби маркетингу [1, с. 102–103].

Інтегральна оцінка фінансової безпеки передбачає застосування показників, які характеризують фінансовий стан суб'єкта підприємства та рівень його конкурентоспроможності, зокрема показники фінансової стійкості, рівень сегментації ринку, ступінь застосування прогресивних технологій, показник ефективності антикризового управління.

Індикаторами фінансової безпеки є показники: коефіцієнт покриття, коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансового левериджу, коефіцієнт покриття відсотків, рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, показники диверсифікованості продукції, темпи зростання прибутку, обсягів продажу, обсягів активів, співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості [1, с. 101–102].

Більшість науковців поділяють думку про необхідність використання комплексного підходу для оцінювання фінансової безпеки суб'єкта підприємства, а тому пропонують технології інтегрального оцінювання фінансової безпеки. Водночас із методичного погляду підходи до оцінювання істотно відрізняються (табл. 1) [9].

Проведені дослідження свідчать, що оцінка фінансової безпеки суб'єкта підприємства зводиться переважно до визначення стійкості його фінансового стану. Зокрема, С. М. Ілляшенко [6] зводить оцінювання фінансової безпеки до визначення рівня фінансової стійкості за допомогою агрегатних (балансових) моделей. Визначення фінансової безпеки тотожно оцінці фінансової стійкості суб'єкта підприємства.

Ю. Б. Кракос, Р. О. Разгон, О. Г. Блажевич [10] вбачають головним у методиці оцінки фінансової безпеки визначення інтегрального показника фінансового стану. Ці методики побудовано на індикаторному підході, суть якого зводиться до порівняння фактичних значень відповідних показників із граничними (нормативними). Принциповим питанням під час використання цих методик є питання вибору нормативних значень показників, які використовують для аналізу.

Таблиця 1

Методичні підходи до оцінювання фінансової безпеки підприємства [9]

Автор	Суть методики	Показники
Ілляшенко С. М. [6]	П'ять рівнів фінансової безпеки підприємства: 1) абсолютний: $\pm E_c \geq 0, \pm E_t \geq 0, \pm E_n \geq 0$; 2) нормальний: $\pm E_c \approx 0, \pm E_t \geq 0, \pm E_n \geq 0$; 3) хиткий: $\pm E_c < 0, \pm E_t \geq 0, \pm E_n \geq 0$; 4) критичний: $\pm E_c < 0, \pm E_t < 0, \pm E_n \geq 0$; 5) кризовий: $\pm E_c < 0, \pm E_t < 0, \pm E_n < 0$	$\pm E_c$ – надлишок (+) чи брак (–) власних обігових коштів (E_e), необхідних для формування запасів і покриття витрат (Z), пов'язаних із господарською діяльністю підприємства; $\pm E_c = E_e - Z$, $\pm E_t$ – надлишок або брак власних обігових коштів, а також середньо- і довготермінових кредитів і позик (K); $\pm E_t = (E_e + K) - Z$, $\pm E_n$ – надлишок чи брак власних обігових коштів, а також довго-, середньо- та короткотермінових кредитів і позик (K_t)
Кракос Ю. Б., Разгон Р. О. [10]	$S_{\text{ФБП}} = S_y + S_{\text{пф}} + S_{\text{ДА}} + S_{\text{РС}} + S_{\text{ІП}}$, де $S_{\text{ФБП}}$ – інтегральний показник фінансової безпеки підприємства, бали	
	S_y – комплексний показник ефективності управління, бали	рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, загальна рентабельність продажу по валовому прибутку, рентабельність продукції
	$S_{\text{пф}}$ – комплексний показник платоспроможності та фінансової стійкості, бали	коефіцієнт поточної ліквідності, абсолютної ліквідності, співвідношення; кредиторської та дебіторської заборгованості, забезпечення власними обіговими коштами, маневреності власного капіталу
	$S_{\text{ДА}}$ – комплексний показник ділової активності, бали	обіговість: активів, основних засобів, обігових активів, грошових коштів, власного капіталу;
	$S_{\text{РС}}$ – комплексний показник ринкової стійкості, бали	коефіцієнти автономії, фінансового ризику, маневреності обігових активів, мобільності та індекс постійного активу
	$S_{\text{ІП}}$ – комплексний показник інвестиційної привабливості, бали	коефіцієнт чистої виручки, показник чистого прибутку на акцію, коефіцієнт реінвестування прибутку, стійкого економічного зростання, показник маржі прибутку
Блажевич О. Г. [2]	$R_{\text{ФБ}} = x_1 \pm x_2 \pm x_3 \pm \dots \pm x_n$ $x_i = a_i/a_i^H$, якщо напрям оптимізації показника $\rightarrow \max$; $x_i = a_i^H/a_i$, якщо напрям оптимізації показника $\rightarrow \min$; де a_i – фактичне значення показника; a_i^H – нормативне значення показника	показники майнового стану (коефіцієнти постійності активу, мобільності активів, зносу основних засобів, частка заборгованості в активах); показники ліквідності (коефіцієнти загальної, проміжної та абсолютної ліквідності); показники ділової активності (обіговість коштів у розрахунках, запасів, кредиторської заборгованості, власного капіталу, мобільних активів, сукупного капіталу); показники фінансової незалежності (коефіцієнти концентрації власного капіталу, фінансової стабільності, фінансової стійкості); показники ефективності діяльності (рентабельність сукупного капіталу, власного капіталу, основних засобів, валова і чиста рентабельність реалізованої продукції)

Так, за методиками Ю. Б. Кракоса та Р. О. Разгона визначення комплексного показника оцінки рівня фінансової безпеки передбачається за кожним складником фінансової безпеки суб'єкта підприємництва методом динамічного рейтингового оцінювання:

$$S_j = \sum_{i=1}^m \frac{K_{ij}}{m \cdot N_{ij}}, \quad (1)$$

де S_j – комплексний показник за j -м складником фінансової безпеки підприємства;

m – кількість показників, які використовують для оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства за j -м складником;

N_j – нормативний рівень для i -го коефіцієнта j -го складника;

K_i – фактичне значення i -го коефіцієнта j -го складника.

При цьому як нормативне значення пропонують використовувати середньогалузеві показники або показники підприємства-еталона.

О. Г. Блажевич поділяє думку попередніх авторів, вважаючи, що граничні значення показників-індикаторів потрібно встановлювати із урахуванням галузі діяльності об'єкта дослідження [2, с. 26–27].

Вказані методики передбачають використання методу адитивної згортки, який використовують науковці для оцінювання рівня економічної безпеки [4, 13]. Цей метод також застосовують у практиці для оцінки фінансової безпеки. Водночас зазначимо, що розрахунок у більшості випадків передбачає врахування коефіцієнта вагомості для часткових показників фінансового стану, що підвищує рівень суб'єктивізму одержаних результатів [10].

Отже, розглянуті методики передбачають оцінку фінансового стану з використанням різноманітних методичних підходів. Хоча фінансовий стан є найбільш важливою його характеристикою з погляду забезпечення фінансової безпеки, однак розглядати показник фінансової безпеки лише як результат сумарного впливу окремих фінансових коефіцієнтів, на нашу думку, недостатньо. Зокрема, якщо розглядати фінансову безпеку суб'єкта діяльності як стан, що характеризується захищеністю його фінансових інтересів від негативного впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, очевидно постає необхідність врахування власне дії економічних і фінансових чинників зовнішнього характеру [10].

Спробу вирішити це завдання зроблено в праці Л. П. Коваль. У процесі економетричного дослідження фінансової безпеки пропонується брати до уваги дві групи чинників:

1) внутрішнього середовища (обсяг реалізованої продукції, вартість основних виробничих засобів, величина власного капіталу, показники рентабельності, величина середньої заробітної плати на підприємстві, величина кредиторської і дебіторської заборгованостей, величина поточних зобов'язань, інші);

2) зовнішнього середовища (індекс споживчих цін, кількість зареєстрованих безробітних, величина експорту, величина імпорту, величина доходів населення, темп приросту валового внутрішнього продукту) [10].

Вважаємо, що запропонована система показників не відповідає вимогам оцінювання фінансової безпеки. По-перше, як показники впливу внутрішніх чинників потрібно використовувати не абсолютні, а відносні показники, оскільки саме вони дають змогу зробити правильний висновок про стан суб'єкта підприємництва, а також порівнювати його з іншими об'єктами дослідження. По-друге, показники зовнішнього впливу на фінансову безпеку потрібно обирати такі, з урахуванням безпосереднього впливу на діяльність суб'єктів підприємництва [10].

Для оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва пропонуємо застосовувати поетапну методику.

На першому етапі пропонуємо проводити оцінку фінансового стану суб'єкта підприємництва, яка передбачає розрахунок інтегрального показника за методикою, представленою Ю. Б. Кракосом і Р. О. Разгоном [10]. Однак, на нашу думку, варто проводити оцінювання показників за 5-бальною шкалою. В цьому випадку інтегральний показник фінансового стану буде розраховано так:

$$S_{\text{фсп}} = S_R + S_{\text{пф}} + S_{\text{да}} + S_{\text{рв}} + S_{\text{ін}}, \quad (2)$$

де $S_{\text{фсп}}$ – бали;

S_R – комплексний показник оцінки ефективності управління, бали;

$S_{\text{пф}}$ – комплексний показник оцінки платоспроможності та фінансової стійкості, бали;

$S_{\text{да}}$ – комплексний показник ділової активності, бали;

S_{pv} – комплексний показник оцінки ринкової вартості, бали;

S_{in} – комплексний показник оцінки інвестиційної привабливості, бали.

До системи комплексних показників оцінки ефективності управління (S_R) слід зараховувати такі показники, як рентабельність активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність продажів, рентабельність продукції [5].

Для оцінки платоспроможності та фінансової стійкості ($S_{пф}$) розраховують такі показники: коефіцієнт абсолютної ліквідності, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, співвідношення кредиторської та дебіторської заборгованості, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт фінансового ризику, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами, коефіцієнт маневреності власного капіталу, коефіцієнт структури покриття довгострокових вкладів, коефіцієнт залучення довгострокових позикових засобів, коефіцієнт фінансової залежності капіталізованих джерел [5].

Ділова активність підприємства ($S_{да}$) характеризується рядом показників: коефіцієнтом оборотності оборотних активів, грошових коштів і власного капіталу.

До складу комплексного показника оцінки ринкової стійкості (S_{pv}) доцільно було зарахувати: коефіцієнт автономії фінансового ризику, маневреності оборотних активів і мобільності [5].

Для оцінки інвестиційної привабливості (S_{in}) використовують такі показники: коефіцієнт чистої виручки, показник чистого прибутку на акцію, коефіцієнт реінвестування прибутку, коефіцієнт стійкого економічного росту, показник маржинального прибутку [5].

Після розрахунку всіх коефіцієнтів пропонуємо кожному з них (оцінки ефективності управління, платоспроможності і фінансової стійкості, ділової активності, ринкової вартості, інвестиційної привабливості) присвоїти певну кількість балів, а саме: 5 балів – за повну відповідність усіх коефіцієнтів установленим нормативам, 4 бали – при відповідності

значній кількості нормативів, але не всім, 3 – при відповідності лише деяким нормативам, 2 – відповідності одному нормативу, 1 – не відповідає жодному.

На другому етапі пропонуємо проводити оцінку системи внутрішнього контролю, після проведення якої розраховуємо також за 5-бальною шкалою. Розподіл балів пропонуємо здійснювати так:

5 – внутрішній контроль організований на найвищому рівні (створений структурний підрозділ, який займається повною перевіркою усіх процесів, що відбуваються на підприємстві);

4 – введено систему внутрішнього документообороту, при якому зведені документи перевіряє особа, яка відповідальна за здійснення внутрішнього контролю;

3 – перевірку зведених документів здійснює керівник або головний бухгалтер, який, крім визначених обов'язків, здійснює ще контроль за всіма напрямками діяльності;

2 – контроль здійснюється лише в окремих випадках;

1 – контроль не здійснюється взагалі.

Третій етап має передбачати оцінку зовнішнього середовища та повинен включати в себе оцінку кредитоспроможності країни зі сторони міжнародних рейтингових агентств (S&P, Fitch, Moody's) [13–15]. Кредитні рейтинги оцінюють здатність емітента своєчасно виконувати свої боргові зобов'язання. Оцінюється за 20-бальною шкалою. При цьому найвищі бали (16–20) отримує середовище з найвищим рейтингом (AAA – A), середні бали (11–15) отримує середовище з рейтингом не нижче B, низькі бали (6–10) – середовище з рейтингом не нижче C, дуже низькі (1–5) – з найнижчим рейтингом.

Відповідно до запропонованої методики оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємства, сумарне значення балів буде коливатися в межах 1–50 балів. Доцільно розділити суб'єкти підприємства на такі групи (табл. 2):

Таблиця 2

Групи суб'єктів підприємництва за рівнем фінансової безпеки

Кількість балів	Рівень фінансової безпеки
41–50	Найвищий
31–40	Високий
21–30	Достатній
11–20	Низький
1–10	Найнижчий

Джерело: розроблено авторами на основі [10, 13–15].

Отже, схематично методика оцінки фінансової безпеки суб'єкта підприємництва буде виглядати так (рис. 1).

Отже, формування системи показників для оцінювання фінансової безпеки суб'єктів підприємництва є важливим, оскільки за їх допомогою можна робити висновки про ефективність управління підприємством, визначати вплив змін чинників внутрішнього та зовнішнього середовища на фінансову безпеку в майбутньому та здійснювати планування і прогнозування діяльності суб'єктів підприємництва.

Рис. 1. Система показників оцінки фінансової безпеки підприємства
(розроблено авторами на основі [10, 13–15])

Проведений економетричний аналіз методик оцінювання фінансової безпеки показав, що проаналізовані методики не враховують причинно-наслідкових зв'язків фінансової безпеки з іншими видами забезпечення суб'єктів підприємництва. Не піддаючи сумніву тезу про те, що фінансова безпека повинна робити акцент на фінансові показники, оскільки саме вони оцінюють економічні наслідки діяльності та є основними індикаторами відповідності стратегії суб'єктів підприємництва плану його розвитку. На наш погляд, лише використання концепції збалансованої системи показників дасть змогу:

- найбільш точно оцінити рівень фінансової безпеки суб'єктів підприємництва через розроблення структури та визначення змісту інформаційного забезпечення розрахунку показників фінансової безпеки;
- побудувати систему показників так, щоб покращити менеджмент управління та націлити керівників суб'єктів підприємництва на чинники, що можуть спричинити негативні тенденції їх розвитку, посилити, зміцнити його позицію на ринку.

Запропонована методика оцінювання дозволить об'єктивно здійснювати оцінку фінансової безпеки на підприємстві та дозво-

лить виявляти всі недоліки та невідповідності, що будуть загрожувати фінансовій безпеці суб'єктів підприємництва.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ареф'єва О. В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 1. – С. 98–103.
2. Блажевич О. Г. Финансовая безопасность предприятий: определение минимально необходимого уровня / О. Г. Блажевич // Науковий вісник: фінанси, банки, інвестиції. – 2010. – № 3. – С. 25–31.
3. Горячова К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К. С. Горячова // Економіст. – 2003. – № 8. – С. 65–67.
4. Дем'яненко Г. Є. Економічна безпека торговельного підприємства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.07.05 – «Економіка торгівлі та послуг» / Г. Є. Дем'яненко. – Донецьк : Вид-во Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, 2003. – 18 с.
5. Загорельська Т. Ю. Формування підходів щодо управління фінансовою безпекою підприємства / Т. Ю. Загорельська // Придніпровський

- науковий вісник. – Серія : Економічна. – Дніпропетровськ, 2009. – С. 28–33.
6. Ілляшенко С. М. Складові економічної безпеки підприємства і підходи до їх оцінки / С. М. Ілляшенко // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 3. – С. 12–19.
 7. Каркавчук В. Економетричне моделювання динаміки рівня фінансової безпеки підприємства / В. Каркавчук // Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. – Серія : Економічна. – 2008. – Вип. 40. – С. 121–125.
 8. Каркавчук В. В. Аналіз системи фінансової безпеки підприємства / В. В. Каркавчук // Вісник Львівського національного університету ім. Івана Франка. – Серія : Економічна. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка. – 2007. – Вип. 38. – С. 90–94.
 9. Коваль Л. П. Методичні підходи до оцінювання фінансової безпеки підприємства / Л. П. Коваль // Науковий вісник НЛТУ України. – 2012. Вип. 22.7. – С. 208–213.
 10. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю. Б. Кракос, Р. О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1 (1). – С. 86–97.
 11. Петрина О. Б. Методичні засади оцінювання фінансової безпеки підприємства / О. Б. Петрина // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.11. – С. 229–236
 12. Шемаєва Л. Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук / Л. Г. Шемаєва. – К. : Вид-во Ун-ту економіки та права «КРОК», 2010. – 39 с.
 13. Fitch ratings [Електронний ресурс] / Fitch, Inc. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/regional/country/ratings/debtratings/index.wbp>. – Назва з екрана.
 14. Research and ratings [Електронний ресурс] / Moody's Investors Service, Inc. – Режим доступу: <http://www.moody.com/researchandratings/>. – Назва з екрана.
 15. S&P Ratings [Електронний ресурс] / Standard & Poor's Financial Services LLC. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/ratings/>. – Назва з екрана.

І. В. Нартова, Б. В. Сіліхін (Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Совершенствование системы показателей оценки финансовой безопасности субъекта предпринимательства.**

Аннотация. Рассмотрена необходимость исследования понятия финансовая безопасность субъекта предпринимательства. Обоснована необходимость комплексного подхода к оценке финансовой безопасности субъекта предпринимательства, а также усовершенствована система показателей для осуществления такой оценки.

Ключевые слова: финансовая безопасность субъекта предпринимательства, состояние финансовой безопасности субъекта предпринимательства, система показателей оценки финансовой безопасности.

I. V. Nartova, B. V. Silihin (Poltava University of Economics and Trade). **Improvement of evaluation indicators financial security businesses.**

Summary. Considered necessity of exploring the concept of financial security of the company. Justified the necessity of a comprehensive approach to evaluate the financial security of the company and set up a system of indicators for this assessment.

Keywords: financial security of the company, status of financial security, system of indicators of financial security of the company.